

Asia: VN/18419/2020

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Ei lausuttavaa

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Yleisiä huomioita esityksestä

Voitte kirjoittaa yleiset huomionne HE-luonnoksesta alla olevaan kenttään. Pyydämme kiinnittämään erityisesti huomioita vaikutusten arviointia koskevaan lukuun 4.2.

Etu ry katsoo, että sääntelyn yksinkertaistamisen ja viranomaisten valvontamenettelyjen yhdenmukaistamisen näkökulmasta on perusteltua lisätä esityksessä mainitut kahdeksan tuotevaatimuksia sisältävää lakia markkinavalvontalain soveltamisalaan sekä toteuttaa muut esitetyt muutokset, jotka ovat tarpeen markkinavalvonta-asetuksen soveltamisen tueksi.

Lain soveltamisalaan tulisi lisätä myös työsuojelun laitteet. Koska kaupan alan yritykset myyvät esimerkiksi henkisuojaimia sekä kuluttajille että ammattikäyttöön, nykytilanteessa kaksi eri valvontaviranomaista voi kohdentaa kyseisiin yrityksiin valvontatoimia, eivätkä kannanotot aina ole yhdenmukaisia.

On hyvä, että esityksessä on pidättäytytty esittämästä kansallisia säännöksiä, jotka lisäisivät viranomaisprosessien jäykkyyttä tai kasvattaisivat yritysten hallinnollista taakkaa tarpeettomasti. Nykysääntelyä ei ole karsittu siltä osin, kun asetus sallii tietyt vähimmäisvaatimukset ylittävät kansalliset joustot. Sääntelyn keventämisen mahdollisuutta sekä sen taloudellisia ja muita vaikutuksia olisi tullut arvioida tarkemmin.

Etu ry on yhtä mieltä siitä, että Suomessa markkinavalvonta on jo nykyään hyvällä tasolla. Uusi markkinavalvonta-asetus vaikuttaa ennen kaikkea kolmansista maista ja verkkokaupan välityksellä

markkinoitujen tuotteiden markkinavalvontaan ja sen tulisi johtaa tasapuolisempiin kilpailuolosuhteisiin etenkin verkkoympäristössä. Toivomme, että markkinavalvonnan resursointiin kiinnitetään huomiota, jotta kolmansista maista markkinoitujen tuotteiden valvontaan keskitytään merkittävässä määrin myös käytännössä.

Esityksen yhteiskunnallisten vaikutusten osalta on todettu, että tilanteissa, joissa tuote tilataan internetin välityksellä kolmannesta maasta Suomessa sijaitsevalle loppukäyttäjälle, myyjän tulee voida osoittaa sen vaatimustenmukaisuus markkinavalvonta-asetuksen 4 artiklan mukaisesti. Se parantaa kuluttajansuojaa, sekä suomalaisten yritysten kilpailuedellytyksiä.

Pidämme hyvänä, että markkinavalvonta-asetuksessa on asetettu EU-alueelle saattamisen edellytykseksi tiettyjen tuoteryhmien osalta se, että niille on nimetty EU-alueelle sijoittautunut talouden toimija. Tämä vastaa tietyistä tuotteen vaatimustenmukaisuuden varmistamiseen ja osoittamiseen liittyvistä tehtävistä.

Markkinavalvontaviranomaisten toimivallan käytössä ja seuraamusten määräämisessä tulee seurata tiukasti suhteellisuusperiaatetta ja on huolehdittava taloudellisten toimijoiden oikeuksista ja oikeusturvasta tilanteissa, joissa viranomainen epäilee tai toteaa yrityksen toimineen säännösten vastaisesti.

Esityksen mukaan yrityksille jätetään hyvin vähän aikaa varautua uusien säännösten voimaantuloon. Muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan jo 16.7.2021, jolloin myös markkinavalvonta-asetus tulee sovellettavaksi. Yritykset voivat sopeuttaa toimintaansa vasta, kun lait on hyväksytyt eduskunnassa ja niiden yksityiskohdat ovat varmuudella selvillä, minkä vuoksi pidämme aikataulua hyvin kireänä.

Oikeus hankkia tuotteita valehenkilöllisyyttä käyttäen (uusi 10 a §)

Voitte kirjoittaa pykäläkohtaiset huomionne alla olevaan kenttään

Etu ry katsoo, että valvontaviranomaisen toimivaltuuksien rajoittaminen koskemaan tavallisten siviilioikeudellisten oikeustoimien suorittamista ja välttämättömyyden edellyttäminen valehenkilöllisyyden käytöltä ovat tärkeitä. Pyydämme vielä arvioimaan, onko tarvetta valehenkilöllisyyteen tilanteessa, jossa talouden toimija ei suostu toimittamaan tuotetta viranomaisen sitä pyytäessä. Käytössä on muita soveltuvia keinoja ja valehenkilöllisyyden käytön on oltava viimekätinen keino tarkoituksen toteuttamiseksi.

Verkkorajapintaan pääsyn rajoittaminen (uusi 22 a §)

Voitte kirjoittaa pykäläkohtaiset huomionne alla olevaan kenttään

Verkkorajapintaan kohdistuvien määräysten toimeenpano voi aiheuttaa kuluja ja johtaa välittömiin tai välillisiin ansionmenetyksiin esim. mainehaitan vuoksi tai siksi, että pääsy verkkorajapintaan tai sen osaan on rajattu. Määräykset voivat kohdistua myös palveluntarjoajaan, joka ei ole vastuussa tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta.

Ensimmäisen vaiheen ja pääosin myös toisen vaiheen toimivaltuudet ovat perusteltuja. Malli puuttuu voimakkaasti taloudellisen toimijan mahdollisuuksiin harjoittaa elinkeino- tai yritystoimintaa, minkä vuoksi etenkin toisen vaiheen toimivaltuuksien käyttämiselle olisi aina oltava konkreettinen ja selkeä peruste, joka ei jätä epäilyksen varaa markkinavalvontaviranomaisen päätösten tarpeellisuudesta.

Mikäli verkkorajapintaan pääsyn estäminen tai rajoittaminen on välttämätöntä, täytyy toimenpiteen olla niin tarkkarajainen, että pääsy muuhun, asianmukaiseen sisältöön ei estetä tai rajoiteta. Viranomaisen on myös kuultava toimijaa ennen päätösten antamista, erityisesti kun viranomaiselle esitetään mahdollisuutta tehdä päätös ilman asian saattamista tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Muut huomiot

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään

Esitetyn 17 § 2 momentissa esitetään mahdollisuutta määrätä talouden toimija ryhtymään korjaaviin toimenpiteisiin tuotetta koskevien menettelyjen saattamiseksi vaatimustenmukaiseksi. On tärkeää, että markkinavalvontaa ohjaa jatkossakin riskiperusteinen ja suhteellisuusperiaatteen mukainen toimintamalli, joka keskittyy tuotteiden valvontaan, eikä talouden toimijoiden menettelyjen valvontaan. Huolta herättää kysymys, miten tehokkaasti kansalliset markkinavalvontaviranomaiset voivat valvoa ulkomaisten taloudellisten toimijoiden menettelyvirheitä varsinkin verkkokaupassa.

Etu ry pitää perusteltuna ratkaisua, jonka mukaan talouden toimija on velvollinen korvaamaan ainoastaan tuotteen hankinnasta, testauksesta ja tutkimuksesta aiheutuneet kustannukset tilanteissa, joissa tuote osoittautuu merkittävällä tavalla vaatimustenvastaiseksi.

Huomioita huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annettuun lakiin (1712/2015) esitettävistä muutoksista

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään

-

Huomioita sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 30 lukuun esitettävistä muutoksista

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään

-

Huomioita laivavarustelakiin (1503/2011) esitettävistä muutoksista

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään

-

Huomioita tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annettuun lakiin (1005/2008) esitettävistä muutoksista

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään

-

Huomioita vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta sähkö- ja elektroniikkalaitteissa annettuun lakiin (387/2013) esitettävistä muutoksista

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään

-

Huomioita kemikaalilakiin (599/2013) esitettävistä muutoksista

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään

-

Huomioita kosmeettisista valmisteista annettuun lakiin (492/2013) esitettävistä muutoksista

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään

-

Huomioita tupakkalakiin (549/2016) esitettävistä muutoksista

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään

-

Huomioita eräiden riskin aiheuttavien tuotteiden markkinavalvontaan liittyvien tietojen ilmoittamisesta Euroopan komissiolle annettuun lakiin (1197/2009) esitettävistä muutoksista

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään

-

Ropponen Jukka
Tuote- ja palvelukaupan yhdistys Etu ry